

Otkriće ugljikovodika u kompleksnom struktурно tektonskom sklopu duboke Drave (istražna bušotina Severovci-1)

Hydrocarbon discovery in the complex structural tectonic setting of deep Drava (Severovci-01 exploration well)

Alan Mavar, Branka Krpan, Marica Balen, Suzana Kovačević,
 Željka Marić-Đureković, Krešimir Krizmanić;
 INA-Industrija nafte, d.d.

Marija Pleić
 INA-Industrija nafte, d.d.
marija.pleic@ina.hr

Ključne riječi: istražni prostor Drava-02, otkriće ugljikovodika, duboka Drava, struktura Severovci, rezultati bušenja

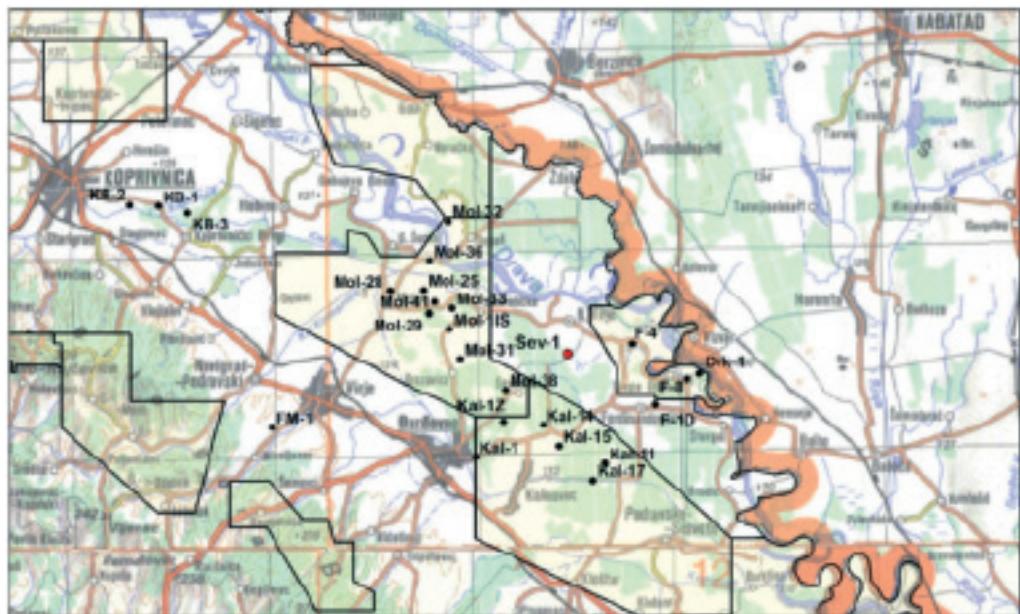
Keywords: Drava-02 exploration area, hydrocarbons discovery, Deep Drava, Severovci structure, well results

Sažetak

Regionalnom analizom „play-a“ hrvatskog dijela Panonskog bazena otkriven je dodatni potencijal unutar strukturne jedinice duboke Drave. Plinsko-kondenzatna polja Molve, Kalinovac i Stari Gradac unutar istražnog prostora Drava-02 smještena su u spuštenom krilu glavnog potolinskog rasjeda-Dravski rasjed i predstavljaju transpresijski antiklinalni kompleks. Seizmogeološka interpretacija struktura na prostoru geotektonske jedinice duboke Drave na 3D seizmičkim podacima (Molve i Molve jug) rezultirala je definiranjem prospekta Severovci. Prospekt predstavlja izduženu antiklinalu s dva maksimuma čija duža os ima pružanje SZ-JI. Sa sjeveroistočne strane struktura je omeđena normalnim rasjedom za

koji se prepostavljalo da predstavlja barijeru prema eksploracijskom polju Ferdinandovac. S jugozapadne strane struktura Severovci od susjednih polja Molve, Kalinovac i Stari Gradac odvojena je „*Strike slip*“ rasjedom pružanja SZ-JI istovjetnog kao i glavni potolinski rasjed. Cilj istražnog bušenja bilo je masivno ležište, analogno poljima Molve i Kalinovac. Ležišta na ovom poljima predstavljena su sa 4 litofacijesa: lit. I vapnenci (kalkareniti), lit. II dolomiti (dolomitna breča), lit. III kvarciti i lit IV. dijaftoriti. Primarni cilj istražne bušotine Severovci-1 bio je nabušiti lit. I vapnenci i lit. II dolomiti koji su prepostavljeni na osnovu analize seizmičkih podataka i njihove analogije sa seizmičkim podacima na polju Molve. Tijekom bušenja istražne bušotine Severovci-1 (KD 3410 m), u razdoblju od prosinca 2017. do ožujka 2018. godine, registrirano je 46 pojava novog plina što je ukazalo na prisustvo zasićenja ugljikovodicima. Točan model brzine i strukturalna interpretacija rezultirali su zanemarivom razlikom između prognozirane i nabušene dubine ležišta te potvrdili rasjed prema polju Ferdinandovac kao barijeru. Bušotina Severovci-1 nabušila je litofacijese I i III (vapnenci i kvarciti) čiji je udio u proizvodnji ugljikovodika okolnih polja gotovo

Slika 1. Položajna karta istražne bušotine Severovci-1 (Sev-1)

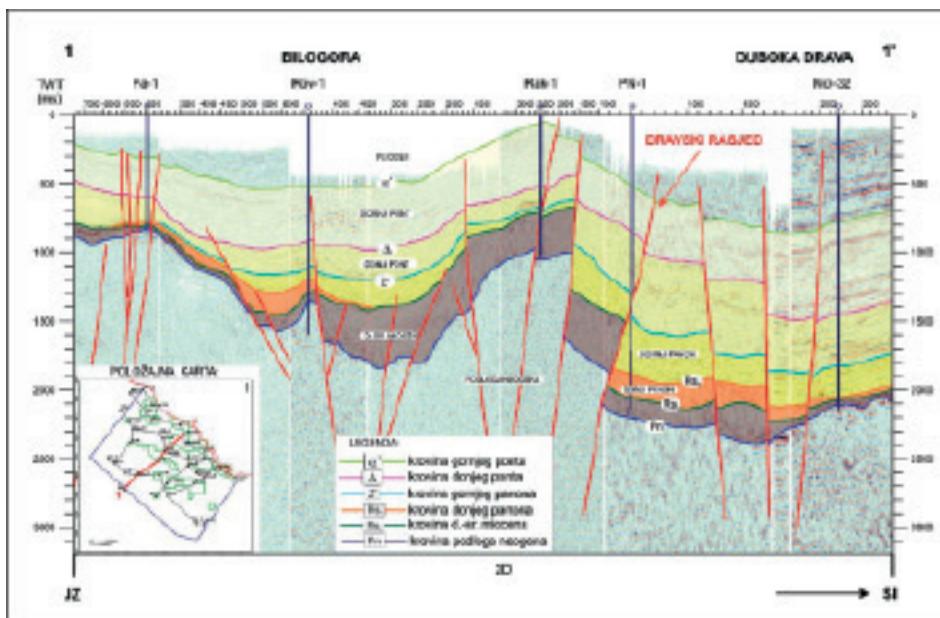
70%. Pojava novih plinova tijekom bušenja, relativne koncentracije do 17,1%, u trajanju od 40 minuta, kao i analiza karotažnih mjerena, usmjerili su istraživanje na 4 intervala unutar kvarcita podlage neogena. Sukladno podacima jezgre-1 intervala 3293-3302 m, ležiše unutar litofacijesa kvarcita je petrografski određeno kao metapješčenjak / metapelit s mjestimično gustim pukotinskim sustavom, visokim sadržajem pirla i UV pozitivnosti. Petrofizikalna XRMI interpretacija dokazala je postojanje ležišta s dvojnim porozitetom i prisutnošću dva pukotinska sustava prema regionalnoj analizi naprezanja što je potvrdilo inicijalnu strukturno tektonsku interpretaciju. Analiza jezgre kao i rezultati ispitivanja bušotine ukazuju na slabo propusno ležište s poroznošću 3-11% i propusnošću od 0,1-3 mD, veća propusnost vezana je uz pukotinske zone. Stimulacija bušotine koja je izvedena unutar slabo propusnog ležišta je povećala ukupnu proizvodnju na cca. 53 000 m³/dan uz visoki udio vode (GWR 1800 cm³/m³) u opadanju, te proizvodnju kondenzata od 4 m³/dan. Nakon istražnog bušenja te ispitivanja bušotine dobiveni su podaci o proizvodnji ležišta, količinama ugljikovodika, tlaku i radijusu crpljenja, koji su bili potrebni za objavu komercijalnog otkrića.

Abstract

Regional play analysis of the Croatian part of Pannonian basin revealed additional potential present in the Deep Drava structural setting. Molve, Kalinovac and Stari Gradac gas-condensate fields in the Drava-02 exploration block are located in footwall of the main

depression fault – Drava fault and represents transpressional anticline complex. Seismo-geological interpretation of structures in geotectonic unit Deep Drava on the present 3D seismic dataset (Molve and Molve south) resulted in defining prospect Severovci. The prospect is elongated NW-SE anticline a 3 way closure trap with two maxima. On the NE structure is bordered by normal fault, which was assumed to be sealing fault toward Ferdinandovac field. On SW part Severovci structure is divided from nearby fields Molve, Kalinovac and Stari Gradac by NW-SE trending strike slip fault, same as main digressional fault. The target was massive reservoir, analogue to fields Molve and Kalinovac. Reservoirs of Molve and Kalinovac fields are made of four lithofacies: Lith. I limestones (calcarenites), Lith. II dolomites (dol. breccia), Lith III quartzites and Lith. IV diaftorites. The primary target of Severovci-1 (Sev-1) well was Lith. I limestones and Lith. II dolomites which have been assumed by seismic data according to Molve field analogy. During drilling of exploratory well Severovci-1 well (TD 3410 m), in period from December 2017 to March 2018, 46 gas shows were registered, implying presence of the hydrocarbon saturation. Accurate velocity model and structural interpretation resulted in negligible difference between planned vs drilled entry reservoir depths and confirmed that fault to the Ferdinandovac field is a sealing fault. Exploration well Severovci-1 drilled Lith. I and III (limestones and quartzites) which has almost 70% of HC production share of the surrounding fields. New gas shows up to 17.1%, duration 40', as well as well log analysis, focused the exploration towards 4 intervals in the quartzites of the base Neogene sequence.

Slika 2. Interpretirani seizmički profil SZ-JI preko istražnog prostora DR-02

Core data from the interval 3293-3302 m determined the reservoirs as metasandstone/metapelite (Quartzite lithofacies) with sporadically dense fracture system, high pyrite content and UV fluorescence. Petrophysical interpretation of the XRMI images proved the existence of the dual porosity reservoir with two fractured systems according to regional stress analysis which confirmed structural tectonic interpretation. Core material analysis as well as testing results pointed towards „tight“ reservoirs with porosity of 3-11% and permeability of 0.1-3 mD with higher permeability related to fractured zones. Well stimulation done in the „tight“ reservoir provided the total production rate of approx. 53 000 m³/d with high GWR 1800 cm³/m³ in decline and production of condensate of 4 m³/d. After exploration drilling and testing the data were obtained regarding reservoir production capacity, amount of hydrocarbons, reservoir pressure and drainage radius necessary for commercial discovery announcement.

1. Uvod

Nakon potpisivanja Ugovora o istraživanju i podjeli eksploracije ugljikovodika za istražni prostor Drava-02 (PSA, 2016.) započeta je detaljna analiza istražnog prostora. Istražni prospekt Severovci nalazi se unutar istražnog prostora Drava-02 (DR-02), (Slika 1), a izdvojen je na osnovi struktурно-геолошке interpretacije šireg područja, na 3D seizmičkim podacima.

Lokacija istražne bušotine Severovci-1 (Sev-1) definirana je na temelju seizmičke interpretacije po krovini potencijalnog ležišta miocenskih biokalkarenita, a

nalazi se u okruženju eksploracijskih polja (EP): Gola na sjeverozapadu, Molve na zapadu, Kalinovac na jugu/jugoistoku te Ferdinandovac na istoku.

Matične stijene šireg područja su latori panonske, sarmatske i badenske starosti i siltiti donjomiocenske starosti. Rezultati bazenskog modeliranja sugeriraju da je prije 8 mil. god. najranije vrijeme ekspulzije ugljikovodika iz depocentra (Koprivnički Bregi), što potvrđuje smjer migracije SZ-JI, te kombinaciju vertikalne i lateralne migracije uzgonom.

Primarni cilj istražne bušotine Sev-1 je bio utvrditi ležište plina u miocenskim biokalkarenitima Mostičlana (Moslavačka gora formacija) i dolomitnim brečama podlage neogena (Pn) za koje se pretpostavlja da čine jednu hidrodinamičku cjelinu, analogno ležištima okolnih EP (Molve i Kalinovac).

Bušenje istražne bušotine Severovci-1 završeno je 15. ožujka 2018. Ostvarena konačna dubina je 3410 m.

2. Struktурно tektonski odnosi

Istraživano i interpretirano područje pripada SZ dijelu Dravske depresije, tzv. glavnoj potolinskoj zoni ili „dubokoj Dravi“ - asimetričnom tektonskom rovu, odnosno grabi dinarskog pravca pružanja. Tijekom neogena i kvartara postoje tri glavne faze formiranja struktura (ROYDEN 1988). To su početak ekstenzijske tektonike u ranom miocenu, glavna ekstenzija u srednjem miocenu, nakon čega dolazi do kompresijske faze krajem sarmata te u pliocenu i kvartaru (pojava „strike-slip“ rasjeda). Strukture nastale ovim fazama ukazuju na transkurentno razmicanje blokova što se

lokalno odražava u formirajućim ekstenzijskim strukturama, kao što su, horstovi, grabe, polugrabe i romboidne grabe. U završnoj fazi osobito su izraženi pokreti u zoni Dravskog rasjeda koji uvjetuju uzdizanje prostora Bilogore. Dominantnu važnost u obuhvaćenom strukturnom sklopu ima zona Dravskog rasjeda.

U prostorima relativno veće kompresije ili pomaka struktura, postoje i veći skokovi (do 100 m) npr. duž JZ krila strukture Hlebine - Molve - Kalinovac). To je ujedno i prostor najveće aktivnosti Dravskog rasjeda. Rasjedi iz zone Dravskog rasjeda dopiru do površine, znači da zadiru i u najmlađe kvartarne naslage, što potvrđuje njihovu recentnu tektonsku aktivnost (Slika 2).

3. Seizmička interpretacija

Prilikom interpretacije i analize ovog dijela istražnog prostora korišteni su seizmički i bušotinski podaci istražnih i razradnih bušotina okolnih EP. Područje interpretiranog istražnog prostora prekriveno je 3D seizmičkim podacima. Radi se o 3D seizmičkom volumenu površine 500 km^2 nastalom spajanjem i reobradom postojećih seizmičkih podataka 3D Molve snimljenog 1997. (GES) i dijela 3D Molve jug iz 1998. (Schlumberger) od swatha 1 do swatha 20. Ovaj volumen prekriva širi prostor EP Molve, Kalinovac, Gola i dio EP Ferdinandovac, koji čine jedinstvenu tektonsku cjelinu. Stvaranje jedinstvenog volumena i reobrada seizmičkih podataka napravljena je s ciljem evaluacije prostora od interesa i pronađenja novih istražnih prospekata. Kvaliteta 3D seizmičkih podataka pokazala se vrlo dobra za strukturnu interpretaciju i definiranje geometrijskih odnosa na nivou krovine ležišta (Rs_7). Rezultati bušenja bušotine Sev-1

pokazali su da seizmički podaci nisu dovoljno rezolutni u dubljim sekcijama za izdvajanje litotipova karbonata od magmatsko metamorfognog kompleksa na istražnom prostoru.

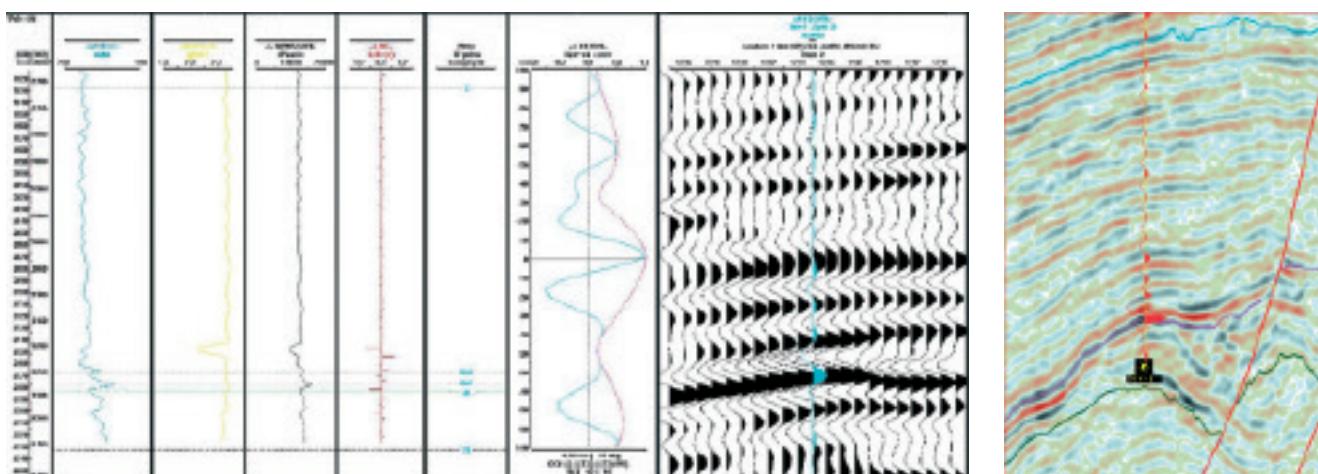
Ključne bušotine za interpretaciju prostora bile su bušotine istočnog dijela EP Molve (Mol-25, -28, -29, -41, -33, -33R, -31, -31R, -1IS, -38, -36, -32), sve bušotine s EP Kalinovac, 3 duboke bušotine s EP Ferdinandovac (F-8, -4, -1D) te geotermalna bušotina Dravka-1 (Drk-1).

Kalibracija bušotinskih i seizmičkih podataka inicijalno je napravljena na temelju izrađenih sintetskih seismograma za bušotine Mol-1IS, Mol-38, Mol-36, Mol-41, Kal-1, Kal-1Z, Kal-14, F-1D, mjerjenim zakonom brzina Mol-1, Mol-12, Mol-25, Mol-30.

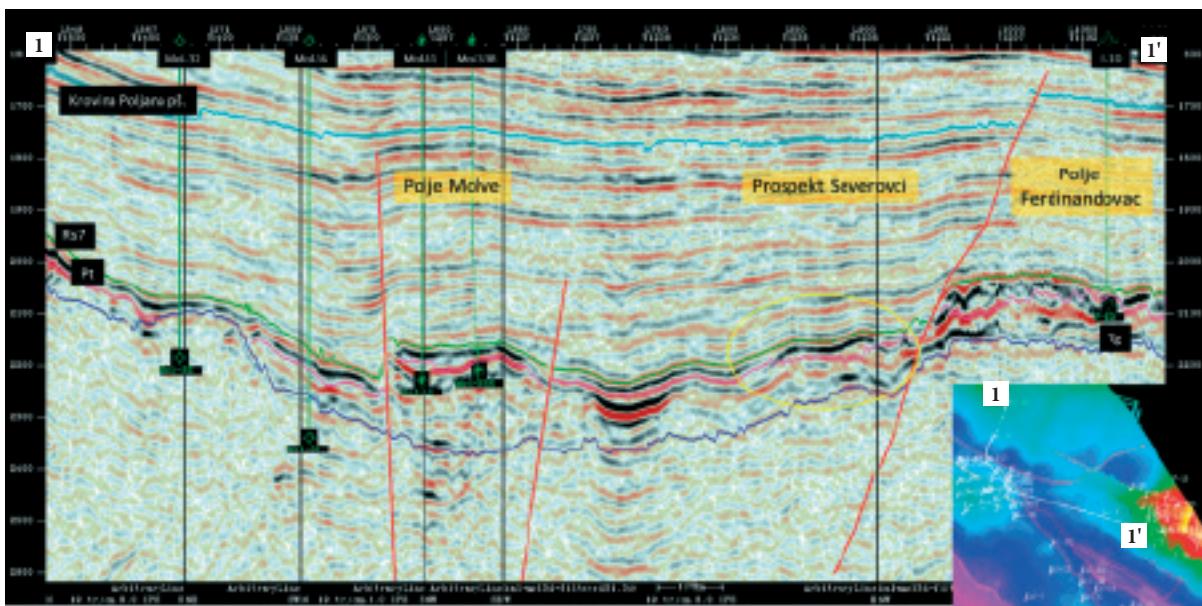
Podaci dobiveni mjerjenjem VSP-a na bušotini Sev-1, te karotažna mjerena brzina i gustoća, korištena su u svrhu izrade sintetskog seismograma za buštinu Sev-1. Izmjereni VSP te izrađeni sintetski seismogram (Slika 3) koristio se u cilju provjere kalibracije bušotinskih i seizmičkih podataka, a koja je projektom bila određena na temelju okolnih bušotina. Na slici 3.1 prikazani su ulazni podaci, (krivulje brzine i gustoće), izračunata akustična impedancija i koeficijent refleksije, ekstrahirani reprezentativni valić sa najboljim koeficijentom korelacije te rezultat modeliranja-sintetski seismogram.

Interpretirani su seizmički horizonti krovina Poljana pješčenjaka (d. pont) te krovina regionalnog EK markera Rs_7 (d. - sr. miocen). Nakon završetka bušenja bušotine Sev-1 dodatno su interpretirani horizonti Z, Rs_5 , Pn i Tg (Slika 4)

Horizont krovina Rs_7 (d. - sr. miocen) predstavlja post riftnu diskordanciju ujedno i krovnu ležišta na poljima Gola, Molve, Kalinovac kao i na bušotini Sev-1. Iznad diskordancije regionalno se prostire vapnenački

Slika 3. Sintetski seismogram za buštinu Sev-1

Slika 4. Interpretirani seizmički profil preko bušotina Mol-32, -36, eksploracijskog polja Molve, prospekta Severovci i eksploracijskog polja Ferdinandovac

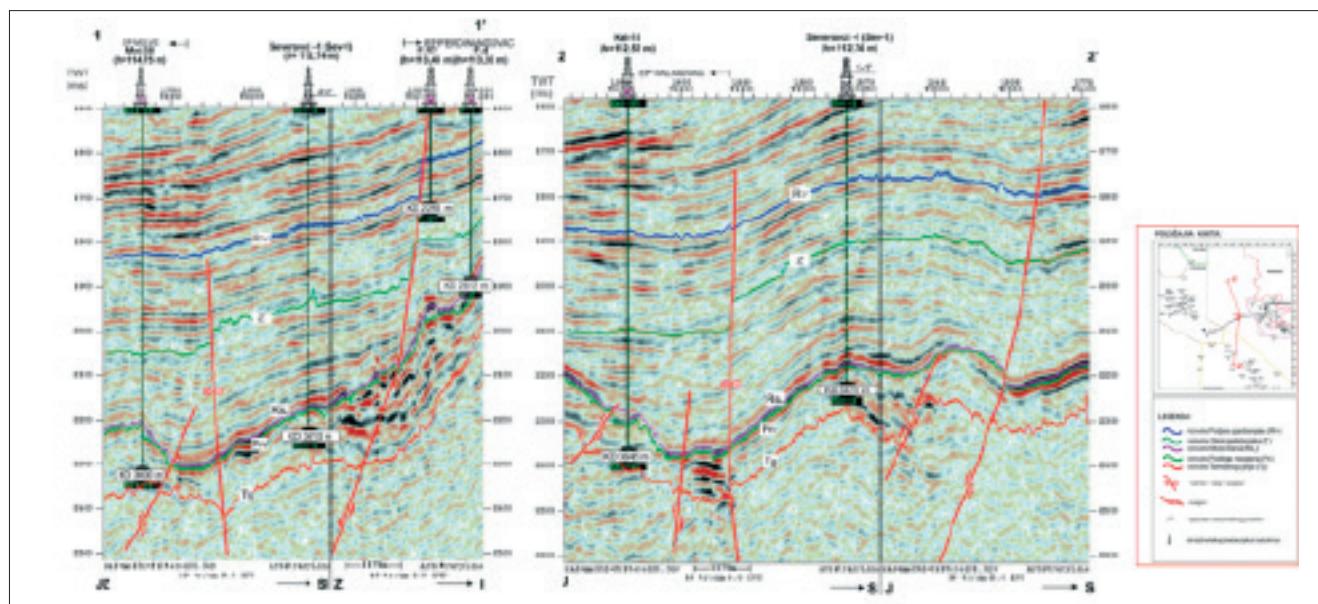
lapor koji predstavlja pokrov, dok se ispod nalazi paket mješovitih facijesa koji čine masivno ležište.

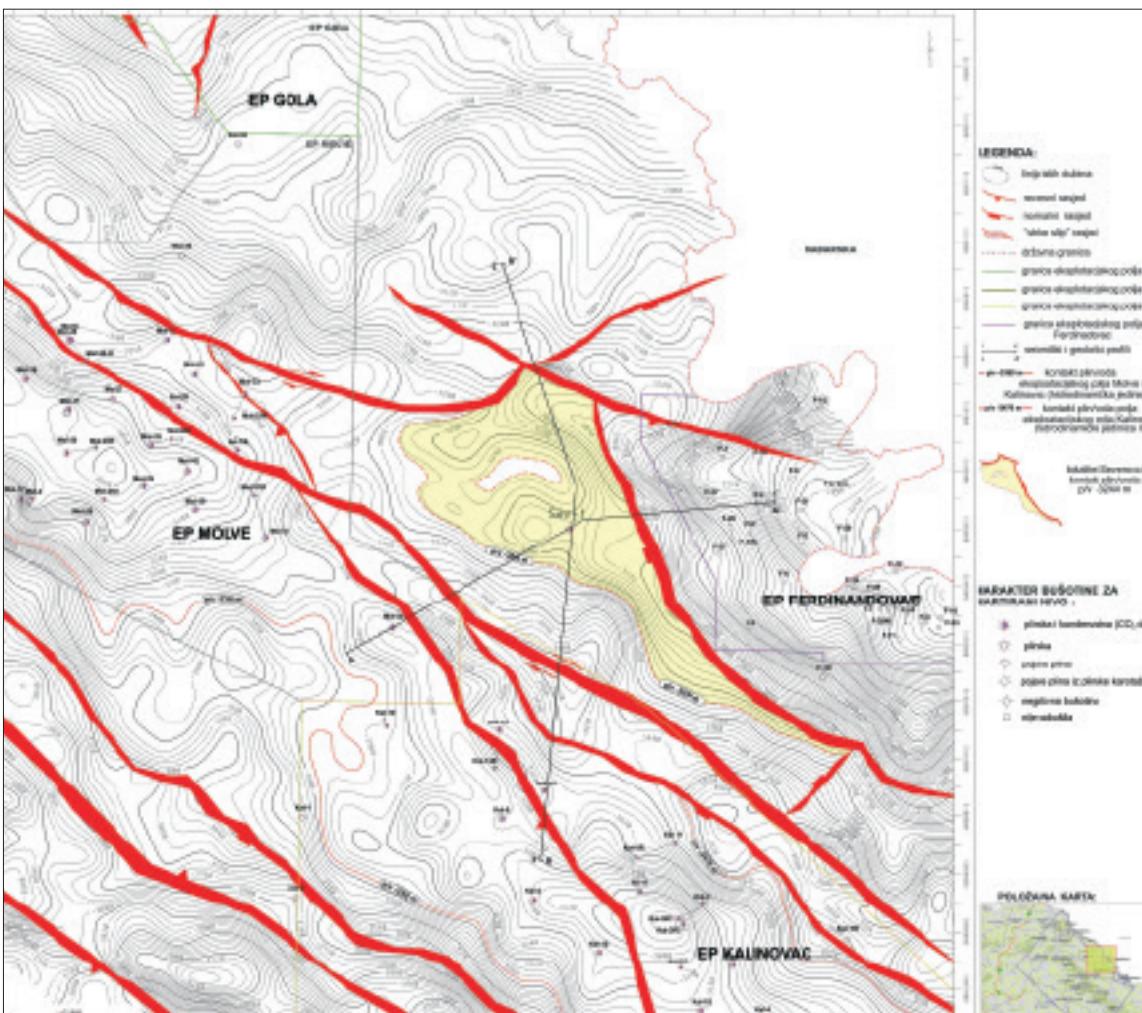
Na seizmičkim profilima interpretirani su strukturni elementi koji na razini krovine ležišta imaju važnu ulogu u definiranju prostora na području istražne bušotine. Normalni rasjed pružanja SZ-JI predstavlja granicu prema polju Ferdinandovac te je nakon bušenja dokazan kao nepropustan (Slika 5).

Model brzina izrađen u fazi projekta za buštinu Sev-1 napravljen je na temelju zakona brzina, sintetskih seismograma, dubina zalijeganja regionalnih (EK) markera te volumena seizmičkih brzina skaliranog 6% i kalibriranog na bušotinske podatke. Konverzija

interpretiranog horizonta Rs_7 u dubinu ovim modelom rezultirala je visokim stupnjem preciznosti, odnosno, prognozirana dubina krovine ležišta samo je 1 metar dublja od ostvarene dubine.

Objekt Severovci predstavlja izduženu antiklinalu s dva strukturalna maksimuma koja se strukturno zatvara na normalni rasjed s njene SI strane, za koji je ujedno pretpostavljeno da ima funkciju barijere prema EP Ferdinandovac što je i dokazano rezultatima bušenja Sev-1. Horizontalni rasjed s desnim pomakom („strike slip“) pružanja SZ-JI prolazi između polja Molve i Kalinovac te prospektova Severovci. Kontakt plin-voda na EP Molve utvrđen je na -3380 m. Reversni rasjed

Slika 6. Strukturna karta po krovini ležišta

pružanja SZ-JI predstavlja barijeru te dijeli polje Kalinovac u dvije hidrodinamičke jedinice: HD I s utvrđenim kontaktom plin/voda na -3380 m te HD II s dokazanim kontaktom plin/voda na -3470 m. Rasjed pružanja I-Z odvaja strukturu Gola s njene južne strane od EP Molve i prospekta Severovci. Bušotine Mol-36 i Mol-32 na sjeveroistočnoj strani EP Molve ujedno smještene sjeverno od opisanog rasjeda, u strukturno su plićem položaju u odnosu na bušotine eksploracijskog polja Molve, ali su nabušene ležišne stijene utvrđile zasićenje vodom (Slika 6).

Ležišta plina i kondenzata na susjednim EP Molve i Kalinovac nalaze se ispod EK markera Rs₇. Radi se o masivnim ležištima koja su podijeljena u 4 litofacijes: lit. I vavnenci, lit. II dolomiti, lit. III kvarciti i lit. IV dijaftoriti.

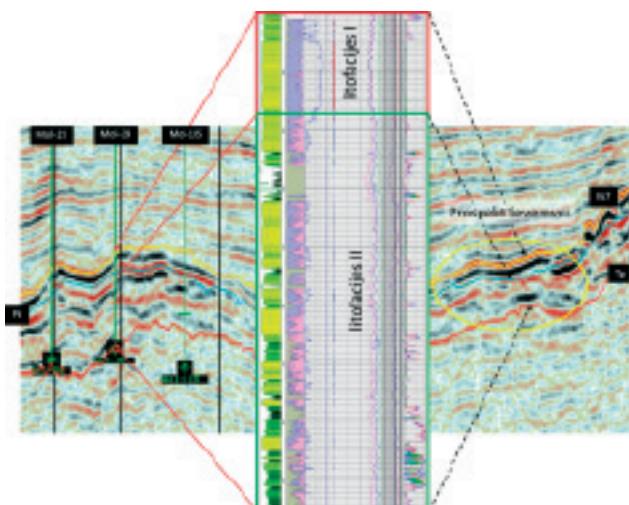
U rezervoarskom smislu ležište na bušotini Sev-1 prognozirano je analogijom sa obližnjim poljima, prvenstveno sa poljem Molve kojemu se ležište ugljikovodika sastoji od 4 litofacijesa i predstavlja masivno ležište.

Litofacijes I čine ležišne stijene donje do srednje miocenskog karbonatnog facijesa, biokalkareniti do biokalkruditi vrlo dobrih ležišnih svojstava, šupljikavosti od 8 do 22% i propusnosti od 0,41 do 8,8 mD i biomikriti lošijih ležišnih svojstava, šupljikavosti 1 - 8%,

Litofacijes II su dolomiti i dolomitne breče podloge neogena s dominantnom pukotinskom šupljikavošću do 11%; te pukotinske propusnosti do 239 mD.

Litofacijes III čine kvarciti, permotrijaske starosti, te ostale litološke jedinice istog tipa s nešto manje kvarca, a više feldspata odnosno tinjaca (Mol-9, -19, 1IS, te Kal-6, -7, -8, -9 -10, -12 i -18). Šupljikavosti su im vrlo niske 1 - 3,5%, a iznimno do 5 - 6% ili vrlo rijetko do 9% s manjim ili većim udjelom pukotinske poroznosti.

Litofacijes IV građen je od devonskih škriljavaca (dijaftoriti), koji se odlikuju pukotinskom šupljikavošću koja prosječno iznosi 2% i propusnošću od 0,2 mD.

Slika 7. CRA analiza za bušotinu Mol-29 kao analog prospektu Severovci prikazano na seizmičkom profilu

Analogijom sa sjeverozapadnim dijelom polja Molve, kojemu se ležišne stijene nalaze u litofacijes I vapnenci i litofacijes II dolomiti, a na temelju visokih amplituda i vrlo sličnog amplitudnog odraza pretpostavljeno je da će na bušotini Sev-1 ležište biti nabušeno u istom razvoju. Naime, više vrijednosti snage refleksije odgovaraju SI djelu polja Molve gdje prevladavaju karbonatni litofacijesi I i II (Mol-41, Mol-1IS) a slične, visoke vrijednosti amplituda i njihov odraz nalazimo i na prostoru bušotine Sev-1 (Slika 7).

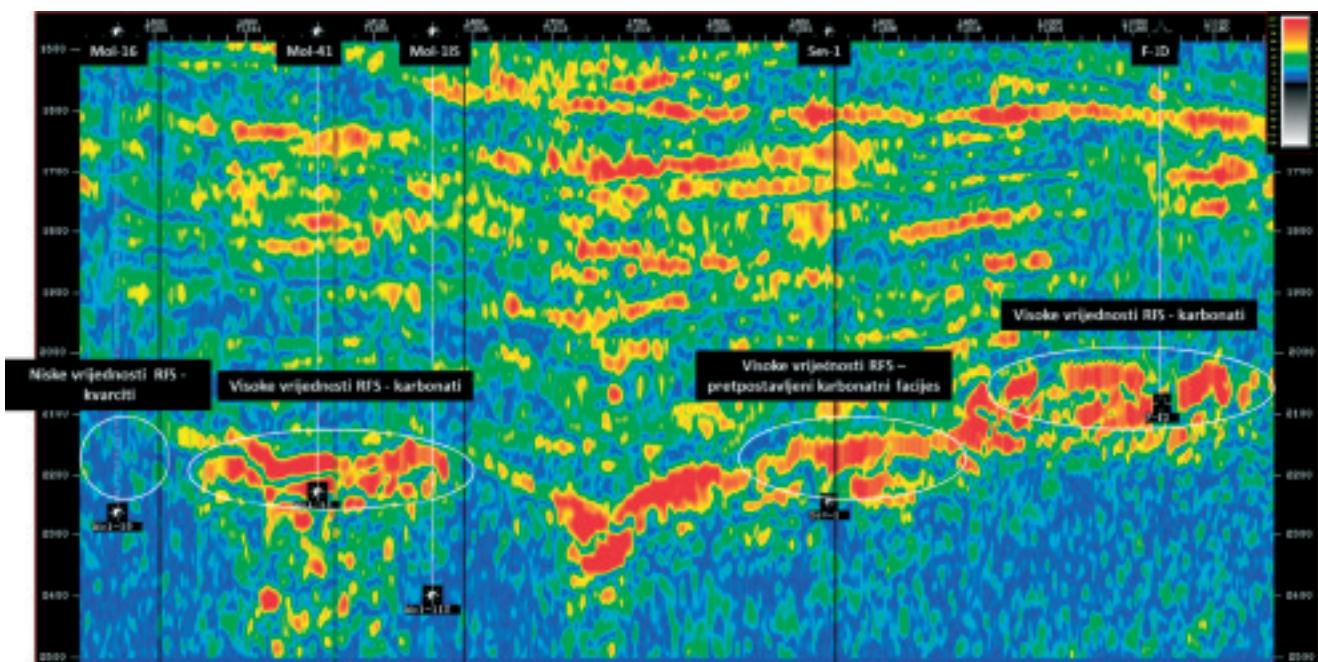
Litofacijes III i IV karakterizirani su vrlo niskim vrijednostima snage refleksije, te nehomogenim

refleksima i izraženi su na središnjem dijelu polja Molve (Mol-16) (Slika 8, Slika 9).

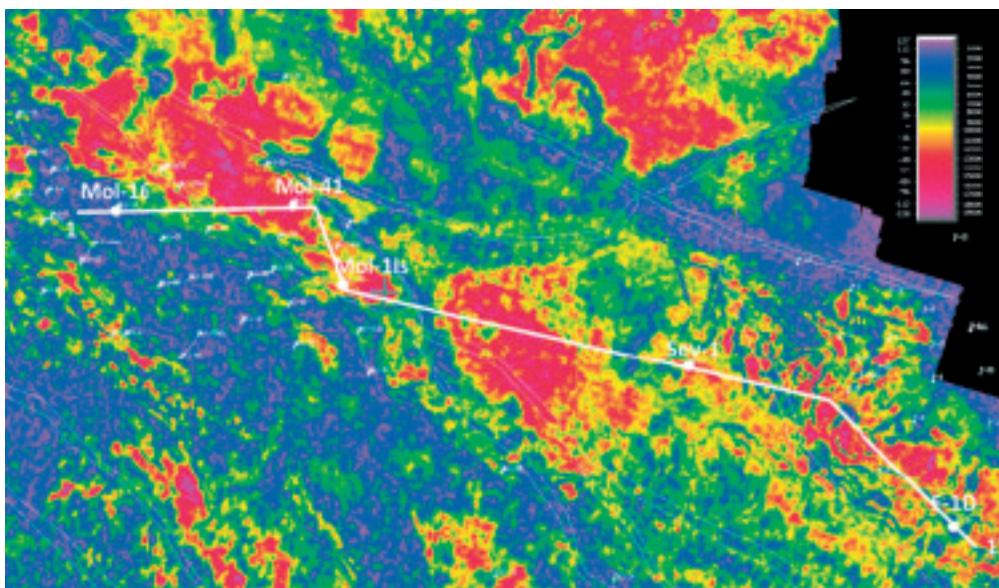
Vrijednosti srednje snage refleksije i na širem području inicijalno su rezultirale sa višim vrijednostima atributa na prostoru s dokazanim karbonatnim razvojem (Gola, Ferdinandovac) (Slika 10).

Na bušotini Sev-1 ispod markera Rs_7 probušeni su vapnenci (12 m) te metapješenjaci - metapeliti što prema klasifikaciji sa polja Molve pripada litofacijes I i III. Litofacijes II dolomiti nije nabušen. Mogući razlog izostanka litofacijes II, usprkos seizmičkim analizama koje su visokim amplitudama ukazivale na sličan, karbonatni razvoj, može se objasniti visokom homogenošću metamorfnog stijenskog kompleksa koji može rezultirati povišenim vrijednostima amplituda. Razlika u akustičnom kontrastu između pjeskovitih vapnenaca koji imaju seizmičke brzine do 6000 m/s te intervala metasedimenta sa brzinama oko 4500 m/s uzrokovalo je značajno povišenje amplitude na području oko bušotine Sev-1.

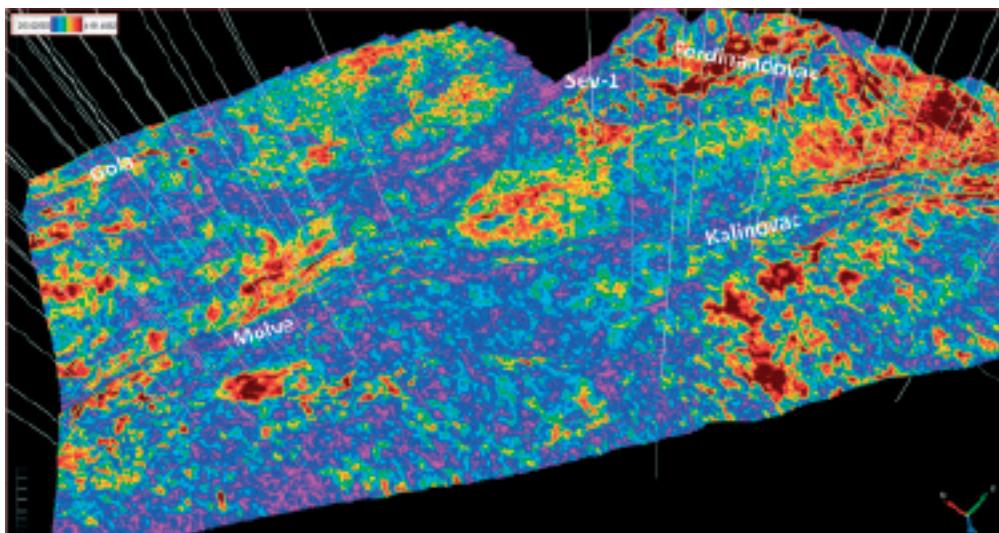
U svrhu identificiranja i boljeg prepoznavanja rasjednih i raspucanih zona na razini ležišta 30 ms izrađen je atribut AntTracking u intervalu od 30 ms ispod horizonta Rs_7 odnosno krovine ležišta. Zone najvećih diskontinuiteta u tamno plavoj boji predstavljaju rasjede i pokazuju vrlo dobro prekrivanje s inicijalnom strukturnom interpretacijom. Diskontinuiteti prikazani na karti atributa svjetlijom nijansom plave boje predstavljaju raspucane zone. Tako se može vidjeti da je najveća gustoća ovakvih diskontinuiteta

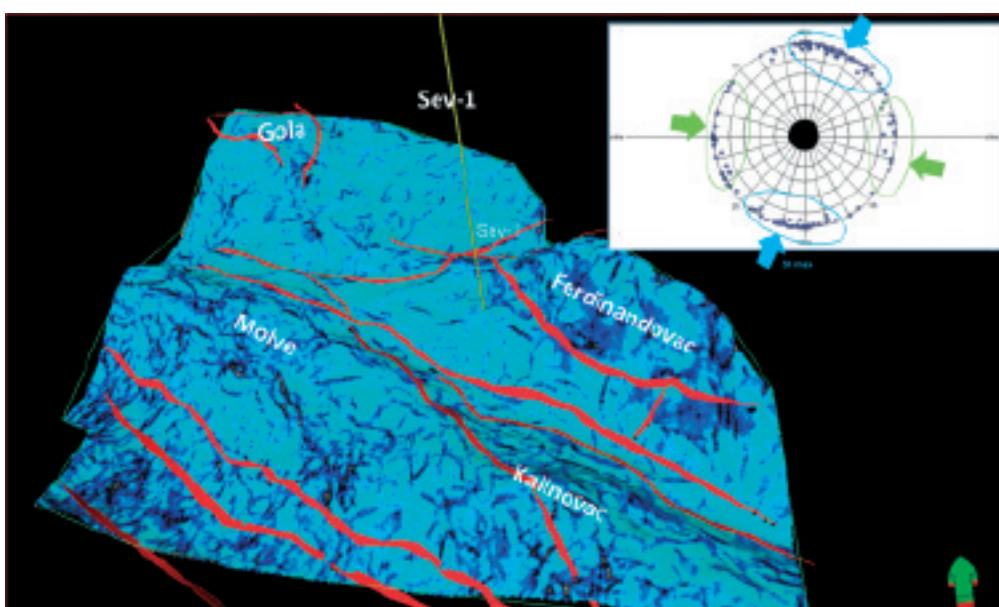
Slika 8. Atribut snage refleksije (RFS) preko bušotina Mol-16, Mol-41, Mol-1IS, Sev-1 i F-1D

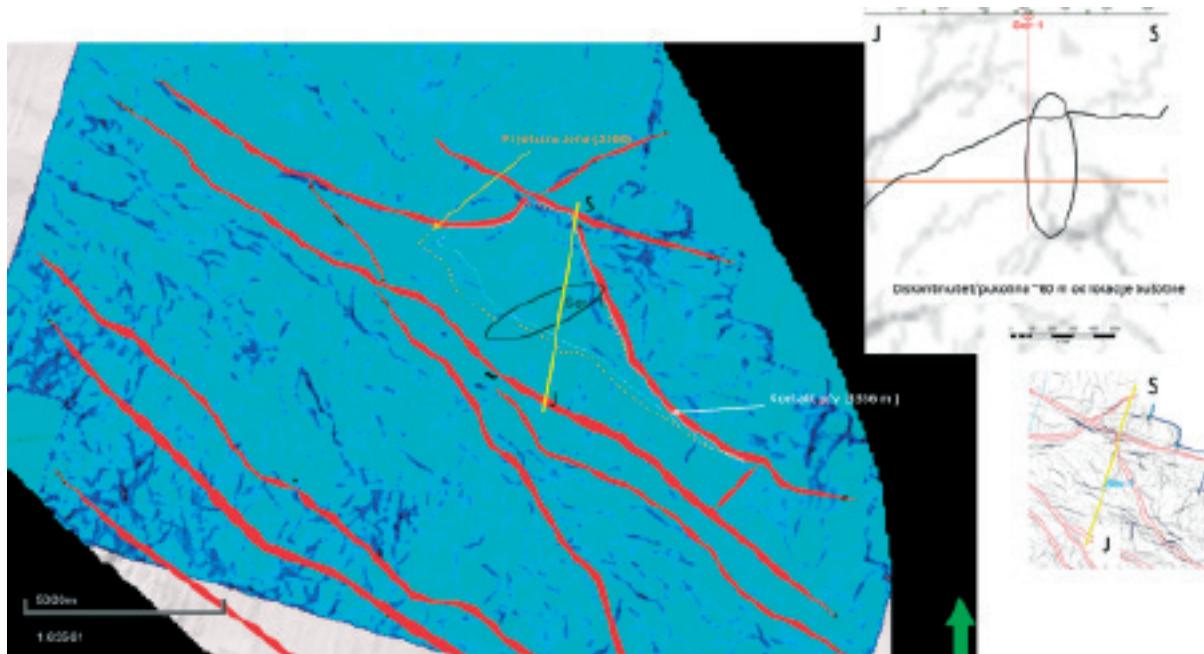
Slika 9. Atribut srednje snaga refleksije izrađene po horizontu Rs_7

Slika 10. Atribut srednje snaga refleksije 30 ms ispod horizonta Rs_7 prikazan za cijeli 3d volumen

Slika 11. AntTracking atribut izrađen u intervalu od 30 ms ispod krovine horizonta Rs_7 i stereonetski prikaz nagiba i pružanja ekstrahiranih diskontinuiteta

Slika 12. AntTracking atribut s prikazom položaja diskontinuiteta na lokaciji bušotine Sev-1

na području središnjeg dijela polja Molve, koji je zastupljen litofacijes III, na južnom dijelu polja Kalinovac te na polju Ferdinandovac. Ekstrakcija ploha diskontinuiteta iz izrađenog AntTracking atributa pokazala je da se na ovom području mogu identificirati dva glavna smjera pružanja pukotina, SZ-JI te SI-JZ, te se u oba slučaja radi uglavnom o subvertikalnim diskontinuitetima (Slika 11)

Nešto slabije raspucana zona nalazi se na području objekta Severovci, a zona sa vidljivim diskontinuitetom na karti atributa nalazi se otprilike 6 m od pozicije bušotine (Slika 12).

4. Rezultati bušenja istražne bušotine Severovci-1

Bušotina Sev-1 probušila je slijed naslaga od pliocena (kvartara), gornjeg ponta, donjeg ponta, gornjeg panona, donjeg panona, srednjeg miocena, te konačnom dubinom od 3410 m nabušila metamorfite podlage neogena.

Na nivou ležišta bušotina Sev-1 probušila je naslage karbonatnog facijesa donjeg do srednjeg miocena u intervalu 3276 - 3288 m (12 m) koji predstavljaju ekivalent litofacijesa I na EP Molve (Slika 2.1). Unutar karbonatnog facijesa raskriveni su biomikriti ograničenih ležišta svojstava.

U intervalu 3288 - 3410 m (122 m) nabušeni su metapješčenjaci i metapeliti-slejtovi podlage neogena

(Pn) čija krovina predstavlja krovinu intervala u zasićenju. Sedimenti podlage neogena su ekvivalent litofacijesa III na EP Molve.

U krovinskom dijelu podlage neogena izvršeno je jezgrovanje, te je mineraloško petrografske analizom jezgre (J-1) iz intervala 3293 - 3302 m, utvrđeno da se radi o alteriranim i metamorfoziranim sedimentima - metapelitima i metapješčenjacima u međusobnoj izmjeni. Metapeliti su folijativni, građeni od minerala kvarca, tinjaca te feldspata. Uglavnom su hidrotermalno izmijenjeni. Metapješčenjaci su zastupljeni metagrauvakama sastavljenim od minerala kvarca, alkalijskih feldspata (alteriranih i sericitiziranih), tinjaca i drugih filosilikata. Mjestimično je vidljiv pukotinski sustav, ali i dalje s prepoznatljivim reliktnim teksturama slojevitosti primarnog sedimenta. Matriks je sačinjen od minerala sericita, minerala glina te mikrokristalnog kvarca i alteriranih feldspata. Protolit metapješčenjaka su srednjezrnaste sedimentne stijene, odnosno pješčenjaci koji su bili uslojeni te međusobno proslojeni pelitnim sedimentima. U stijeni su primjetni minerali pirita koji su značajnije prisutni kao ispune pukotinskog sustava (Slika 13).

Prema osnovnim petrografizikalnim analizama vrijednosti poroziteta su od 2,16 - 9,31%, iznimno do 15,56%, dok su vrijednosti apsolutne propusnosti od 0,03 do 0,59 mD, uz maksimalno 3,14 mD izmjereno pri standardnim uvjetima. Tijekom jezgrovanja registrirane su dvije pojave novog plina relativne koncentracije od 1,7 do 2,0%. Pod UV svjetлом i korištenjem

Slika 13. Detalji jezgre (J-1) iz bušotine Sev-1

CHCl_3 jezgra je generalno negativna, a tek se mjestimice uočavaju slabe reakcije s kloroformom.

Unutar ležišta podloge neogena registrirano je još 12 pojava novih plinova relativnih koncentracija 0,6 - 17,1%, trajanja od 5 do 60 minuta kromatografskog sastava C1-nC5, bez tragova pozitivnosti na krhotinama stijena iz isplake. U sastavu navedenih novih plinova registrirano je od 0,1% do 1% relativne koncentracije CO_2 .

4.1. Petrofizikalne karakteristike litofacijesa

Kvantitativna petrofizikalna interpretacija napravljena je korištenjem 3 mineralna modela i to posebno za klastično-karbonatnu, vapnenačku i metaklastičnu zonu unutar kanala bušotine Sev-1.

Za procjenu formacije primijenjen je probabilitički pristup. Formacijska voda je karakterizirana sa vrijednosti saliniteta u skladu s izmijerenim vrijednostima od 30 g NaCl/dm^3 .

Sukladno kvantitativnoj petrofizikalnoj interpretaciji krovina intervala u zasićenju ugljikovodicima nalazi se na 3288 mMD (-3174 m). Najbolja ležišna svojstva prisutna su unutar zone neraspucanih čistih kvarcita u intervalu 3348 - 3356 mMD. Karbonati

vršnog dijela intervala 3276 - 3288 mMD imaju slabe ležišne karakteristike.

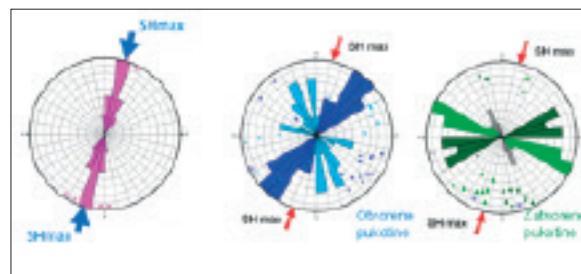
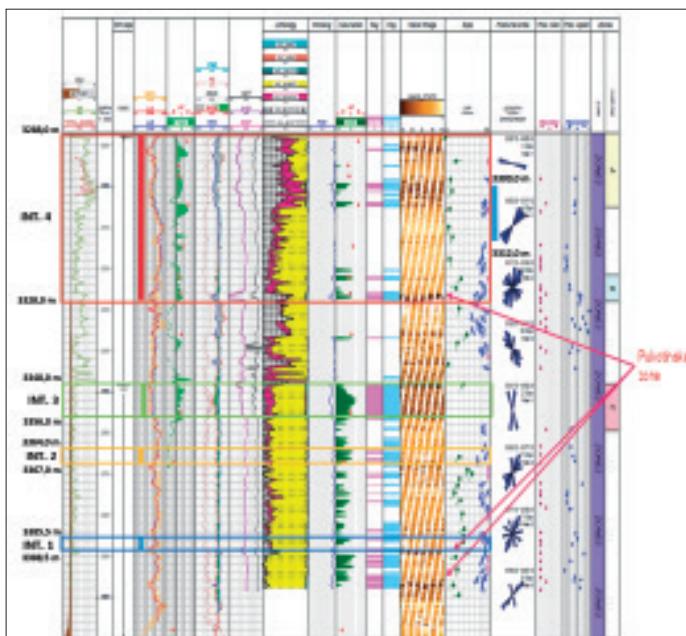
Uzimajući u obzir rezultate petrofizikalne i XRMI analize izdvojene su dvije zone, koje se međusobno razlikuju kako po litološkom sastavu tako i po petrofizikalnim parametrima te gustoći i tipu pukotinskog sustava.

Zona 1 obuhvaća klastično-karbonatni interval od 3225,0 – 3288,0 mMD, vidljiva je ujednačena horizontalna slojevitost te su pukotine rijetko prisutne.

Zona 2, obuhvaća metaklastični interval od 3288,0 – 3400,0 mMD prisutna je uz primarnu poroznost i jasnije izražena pukotinska poroznost. Unutar zone 2 izdvojeni su intervali A, B i C. Intervale A i B karakterizira kako primarna tako i pukotinska poroznost dok je u intervalu C, prisutna samo primarna poroznost (Slika 14).

Na temelju orijentacije bušenjem izazvanih pukotina određen je smjer najvećeg horizontalnog naprezanja SH_{\max} , a to je smjer SSI-JJZ. Prirodne pukotine su, s obzirom na orijentaciju SH_{\max} , razdvojene u otvorene i zatvorene (Slika 15). Otvorenost pukotina je srednja do visoka.

Temeljem rezultata petrofizikalne interpretacije definirani su intervali za ispitivanje (Slika 14).

Slika 15. Smjer maksimalnog horizontalnog stresa SH_{max} i orientacija pukotina

Slika 14. Petrofizikalne i strukturne karakteristike metaklastičnog intervala u bušotini Sev-1

4.2. Rezultati ispitivanja bušotine Sev-1

U bušotini Sev-1 perforirana su i ispitana četiri intervala unutar litofacijesa III s ciljem utvrđivanja tipa zasićenja i proizvodnih mogućnosti. Rezultati hidrodinamičkih mjerena (HDM) prikazani su u tablici 1.

Interpretacijom podataka HDM-1 najdublje ispitivanog intervala (3388,5 – 3385,5 m) zaključeno je da se interval nalazi u prijelaznoj zoni. Analizom podataka HDM-2 drugog intervala (3367 – 3364 m) zaključeno je da se radi o nepropusnom intervalu. Treći perforirani interval (3356 – 3348 m) se nalazi u ugljikovodičnom zasićenju te je ispitivanjem HDM-3 na sapnicu φ 12,7 mm dobiveno $20\ 454\ m^3/dan$ plina, $1,69\ m^3/dan$ kondenzata uz $1,83\ m^3/dan$ vode. Hidrodinamičkim mjerjenjem četvrtog intervala (3328 – 3288 m) HDM-4 dobiven je plin na baklji. Utvrđeno je da se radi o intervalu ograničenih proizvodnih mogućnosti koji je gotovo nepropustan. Iz tih razloga odlučeno je da će se obaviti stimulacija intervala 4 uz reperforiranje intervala od 3300 m do 3312 m. Hidrodinamičkim

mjerjenjem nakon stimulacije, proizvodne karakteristike su povećane s $1150\ m^3/dan$ na $33\ 311\ m^3/dan$ plina (sap. φ 5,55 mm); $2,19\ m^3/dan$ kondenzata i $58,40\ m^3/dan$ vode ($WGR = 1\ 800\ cm^3/m^3$).

5. Zaključak

Analizom „play-a“ hrvatskog dijela Panonskog bazena otkriven je dodatni potencijal unutar strukturne jedinice duboke Drave. Interpretirano područje smješteno je u spuštenom krilu glavnog potolinskog rasjeda - Dravski rasjed i predstavlja transpresijski anti-klinalni kompleks unutar Panonskog bazena. Lokacija istražne bušotine Severovci-1 (Sev-1) definirana je na temelju 3D seizmičke interpretacije po krovini potencijalnog ležišta miocenskih biokalkarenita, a nalazi se u okruženju eksploracijskih polja (EP): Gola na sjeverozapadu, Molve na zapadu, Kalinovac na jugu/jugostoku, te Ferdinandovac na istoku. Objekt Severovci

Tablica 1: Rezultati HDM perforiranih intervala

Mjerenje	Interval (m)	Efektivna debljina (m)	Sapnica (mm)	Q plin (m^3/dan)	Qkon (m^3/dan)	Qvode (m^3/dan)
HDM-3	3356,0-3348,0	8	9,50	20.785	1,00	1,80
			12,70	20.454	1,69	1,83
HDM-4	3328,0-3288,0	40	9,00	1.150	-	-
HDM-4a nakon stimulacije	reperforiran i stimuliran int. : 3312,0-3300,0; ispitivan int. 4: 3328,0-3288,0	40	4,76	30.731	2,23	47,17
			5,55	33.311	2,19	58,4

predstavlja izduženu antiklinalu, s dva strukturalna maksimuma, koja se struktorno zatvara na normalni rasjed s njene SI strane. Normalni rasjed pružanja SZ-JI predstavlja granicu prema polju Ferdinandovac te je nakon bušenja dokazan kao nepropustan. Horizontalni rasjed s desnim pomakom („*strike slip*“) pružanja SZ-JI prolazi između polja Molve i Kalinovac te objekta Severovci. Polje Gola od prospekta Severovci dijeli desni „*strike slip*“ rasjed pružanja I-Z. U tektonskom smislu interpretirano područje je vrlo kompleksno što je vidljivo po velikom broju rasjeda te pukotinskom sustavu čiji glavni smjer pružanja je potvrđen XRMI karotažnom analizom.

Izrađeni model brzina i strukturalna interpretacija rezultirali su preciznom prognozom zalijeganja krovine

ležišta (bušotina Sev-1 nabušila je krovinu ležišta 1 m dublje od prognoze).

Bušotina je ostvarila cilj i utvrdila je zasićenje ugljikovodicima od dubine 3288 mMD (-3174 m) unutar alteriranih i metamorfoziranih sedimenata-metapelita i metapješčenjaka podloge neogena, koji odgovaraju litofacijesu III susjednih EP Molve, Kalinovac.

Na temelju petrofizikalne analize određeni su intervali za ispitivanje.

Nakon provedenih hidrodinamičkih mjerena i stimulacije ležišta ukupna davana bušotine iznose cca.53 000 m³/dan plina i cca.4 m³/dan kondenzata.

Istražnom bušotinom Sev-1 utvrđeno je plinsko-kondenzatno otkriće u stijenskom kompleksu podloge neogena (metasedimenti).

Literatura

1. Rezultati geološkog praćenja istražne bušotine Severovci-1 (Sev-1) s interpretacijom podataka LNB, 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
2. Elaborat o rezervama ugljikovodika eksploracijskog polja Molve, 2004.g., INA, Fond stručne dokumentacije
3. Elaborat o rezervama ugljikovodika eksploracijskog polja Kalinovac, 2014.g., INA, Fond stručne dokumentacije
4. Severovci-1 (Sev-1) Jezgra-1 (3293-3302 m) Mineraloško-petrografske analize i interpretacija, 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
5. Severovci-1, Osnovne petrofizikalne analize i mjerena, Jezgra 1 (3293,00-3302,19 m), 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
6. Preliminarna analiza karotažnih mjerena u bušotini Severovci (Sev) 1, 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
7. Studija Severovci, procjena ugljikovodičnog potencijala šireg područja Severovci, Sedimentološki dio, Prilog evaluaciji bloka Drava-02, 2017.g., INA, Fond stručne dokumentacije
8. Završno izvješće bušotine Severovci-1 (Sev-1), Petrografske-sedimentološke i biostratigrafске analize s interpretacijom, 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
9. Geokemijska studija za istražni prostor DR-02, 2018.g., INA, Fond stručne dokumentacije
10. ROYDEN, L. H. (1988): Late Cenozoic tectonics of the Pannonian Basin System. In: ROYDEN, L. H. & HORVATH F. (Eds.): Pannonian Basin. A study in basin evolution. Am. Assoc. Petrol. Geol. Mem., 45, 394.